

Protestantse Kerk

Retouradres: Postbus 8504, 3503 RM Utrecht

Aan de leden van de Commissie Justitie en
Veiligheid van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal

Datum Ons kenmerk
30 augustus 2021 2021-83

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Kerk en Werk

Joseph Haydnlaan 2a,
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht
Telefoon (030) 880 18 80
info@protestantsekerk.nl
www.protestantsekerk.nl
KvK nr: 30258482
IBAN: NL74 INGB 0652 9150 00
BIC: INGBNL2A

Behandeld door
D. Haze
Telefoon (030) 880 1426
d.haze@protestantsekerk.nl

Geachte dames en heren,

Allereerst spreken we ons respect uit voor allen die zich binnen de overheid en de rechterlijke instanties inzetten voor rechtvaardige procedures voor asielzoekers.

Vanuit haar roeping om recht te doen aan ieder mens zijn ook de Protestantse Kerk in Nederland en veel kerkelijke gemeenten die tot onze kerk behoren betrokken bij asielzoekers en statushouders.

De reden dat we u schrijven is dat ons de afgelopen periode uit diverse kerkelijke gemeenten signalen bereikt hebben die we met u willen delen. Deze signalen hebben volgens ons betrekking op de capaciteit van de IND.

Wachten zorgt voor psychische spanning

Allereerst wijzen plaatselijke kerken die betrokken zijn bij asielzoekers in AZC's ons op de lange wachttijden voor asielzoekers. Veel asielzoekers die niet vallen in de categorie 'Dublinclaimanten' of 'afkomstig uit een veilig land' wachten jarenlang op een Nader Gehoor bij de IND. Deze onzekerheid veroorzaakt bij hen grote spanning.

Bekeringsmotief niet correct beoordeeld

Ten tweede is er een groep asielzoekers, vaak afkomstig uit Iran of Afghanistan, die het overgaan naar een ander geloof inbrengt in hun procedure. De signalen die wij krijgen wijzen erop dat de IND niet altijd in staat is het bekeringsmotief goed te beoordelen.

Ervaring kerkelijke commissie bekeerlingen

De Protestantse Kerk in Nederland kan dit tweede signaal uit eigen ervaring bevestigen. Onze kerk heeft een commissie van deskundigen, meestal ervaren predikanten, die op verzoek van advocaten spreken met bekeerlingen. De advocaten brengen de verslagen van deze gesprekken in de

asielprocedure in. Het komt regelmatig voor dat waar onze commissie vast overtuigd is van de geloofwaardigheid van de bekering, onze rapporten door de IND toch terzijde worden geschoven.

Pleidooi voor capaciteitsversterking IND

Om deze problemen het hoofd te bieden pleiten we voor drie dingen:

- a. Meer menskracht bij de IND, zodat procedures sneller kunnen starten en asielzoekers niet meer jarenlang in AZC's hoeven te wachten.
- b. Verdere vergroting van de deskundigheid bij medewerkers bij de IND op het terrein van de beoordeling van de geloofwaardigheid van bekeringen.
- c. Het toekennen van een grotere waarde aan documenten van derden waaronder kerkelijke organen in de procedure.

Wij realiseren ons dat de beoordeling van bekeringen geen eenvoudige zaak is. Wij zijn hierover met de bekeringscoördinatoren van de IND dan ook regelmatig in gesprek.

Wij hopen we dat u onze oproep wilt laten meewegen in uw toekomstig beleid, en zijn graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
namens het moderamen van de Generale Synode,

Ds. Marco Batenburg, preses

bijlage: Signalen uitgewerkt

Signalen uitgewerkt

- A. Signalen van plaatselijke kerken en werkgroepen
- B. Enkele situaties bekend bij de Commissie Plaisier (commissie geloofsgesprekken van de Protestantse Kerk in Nederland)
- C. Signalen van andere organisaties

A. Signalen van plaatselijke kerken en werkgroepen

Protestantse Gemeente te Boxmeer

Ontvangen e-mail van de scriba van de gemeente:

- Iraanse asielzoekers moeten lang wachten op hun gehoor.
- Wachten zorgt voor veel psychische en emotionele klachten.
- "De interviews die er wel worden afgenomen zijn vanuit de IND totaal misplaatst en onvoorbereid, geen relevante vragen wat leidt tot grote frustratie, stress en onzekerheid. Ze hebben recht op een eerlijk proces wat de uitkomst ook is."

Protestantse gemeente te Warnsveld-Leesten

Ontvangen: Brief van kerkenraad en een vragenlijst uit een nader gehoor:

- Iraanse asielzoekers wachten al lang op hun gehoor.
- Na het gehoor moeten zij weer wachten op een volgend gehoor.
- Lange periode van onzekerheid.
- De vragen zijn te gedetailleerd en zorgen voor onzekerheid.
- Antwoorden in het Farsi zorgen voor misverstanden omdat het christelijke idioom er in die taal niet is.
- "We hebben de indruk dat de gemiddelde medewerker van de IND het niet kan begrijpen, het mogelijk ook niet wil begrijpen omdat hij/zij zich gewoon niet kan voorstellen dat iemand overstapt van de Islam naar het Christendom en daarvoor naar Nederland vlucht."

Verzoek: "deze situatie onder de aandacht van de IND te brengen en uw invloed aan te wenden om de wijze waarop met christelijke asielzoekers wordt omgegaan te verbeteren en een vlotte afhandeling van de asielaanvragen van deze groep (en alle anderen waar de Taskforce zich op richt) te bevorderen."

Interkerkelijke werkgroep vluchtelingen te Harderwijk

De Interkerkelijke werkgroep Vluchtelingenwerk Harderwijk, vraagt wat de kerken doen n.a.v. recente berichten over het helpen van afgewezen christelijke asielzoekers die niet terug kunnen naar het land van herkomst (Trouw, RD, media). Zij hadden ook contact met INLIA, die verwees naar de Protestantse Kerk. Hoe groot is deze groep en waar kunnen ze aansluiten (krachten bundelen) om hulp/aandacht te geven aan dit schrijnende onrecht.

Pinkstergemeente te Hardenberg

1. De gemeente was nauw betrokken bij een Iraans echtpaar in detentie, waarvan de bekering niet geloofd werd door de IND. Uitzetting dreigde.

2. Uit een e-mail: “Het komt regelmatig voor dat het interview van bekeerde moslims wordt afgenomen door praktiserende moslims met een hoofddoek op. Het kan toch niet zo zijn dat bekeerde moslims hun land ontvluchten en dan hun asielaanvraag beoordeeld wordt door een praktiserend moslim. Onder de bekeerlingen zijn er ook die inmiddels de Nederlandse taal vrij goed beheersen en het valt hen op dat veel tolken, met name wanneer het gaat over de bekering en de Bijbel, het fout vertalen. Ook is hun kennis van de Bijbel gering veelal kennen zij niet eens alle Bijbelboeken”.

B. Enkele situaties bekend bij de Commissie Plaisier (commissie geloofsgesprekken van de Protestantse Kerk in Nederland)

a. Lange wachttijden en dan een snel voornemen tot afwijzing

- Mevrouw X1. had haar aanmeldgehoor (AG) op 18-10-2018. Mevrouw is op 03-03-2019 gedoopt in A. Het nader gehoor (NG) was op 09-04-2021 in Ter Apel. Het voornemen tot afwijzing is 14-04-2021 verstuurd.
- Mevrouw X2. vluchtte in 2019 naar Nederland. AG 17-10-2019. NG 02-03-2021.
- Echtpaar XX3: AG 03-11-2018, NG 23-03-2021 (dhr). Voornemen tot afwijzing (dhr.) 25-03-2021.

b. Rapporten Commissie Plaisier terzijde geschoven

- Casus NN1: “Verweerder heeft zich ook niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat het rapport van Commissie Plaisier van ... ook geen relevant nieuw element of een nieuwe bevinding oplevert. Ook dit rapport bevat namelijk geen nieuwe feitelijke informatie over eiser en ook daarin heeft een alternatieve geloofwaardigheidsbeoordeling plaatsgevonden waaraan een beperkt gewicht wordt toegekend.”
- Casus NN2: “3.4 De commissie Plaisier heeft een bepaalde deskundigheid maar dat is een andere deskundigheid en een andere verantwoordelijkheid dan die van verweerder. Verweerder mag als eerste eis stellen dat eiser zelf tegenover verweerder overtuigende verklaringen moet afleggen. Het rapport van de commissie Plaisier schuift dat niet aan de kant.”
- Casus NN3: “Voorts is in de vorige procedure gesteld dat sprake is van geloofsgroei en eiser daar kennelijk tijdens de vorige procedure reeds aan werkte samen met leden van de kerk in Y.” ... “Daar komt bij dat de verklaringen van derden zien op het volgen van bijbelonderwijs, het verrichten van activiteiten en een doop/belijdenis, hetgeen tijdens de vorige procedures reeds is aangevoerd.”
- Casus NN3: “Verweerder heeft geen weergave van het gesprek ontvangen, maar een beschrijving van het gesprek met daarbij twee citaten van de antwoorden van eiser. In zoverre zijn de stukken voor verweerder niet inzichtelijk.”

c. Geen antenne voor religieuze context bij IND

Rapport Commissie Plaisier over NN4: “Een tweede punt waar wij anders tegenaan kijken dan het voornemen gaat over het overnemen van de liefdevolle levensstijl van de mensen waar hij in huis was. De vraag wordt in het voornemen gesteld wat de reden was dat hij meteen de religie van de mensen die hem opvingen wilde overnemen, terwijl hij ook alleen de waarden en normen zoals rust en een liefdevolle benadering als leidraad in zijn leven had kunnen nemen. Natuurlijk is het mogelijk op die manier. Maar ook gebeurt het dat iemand geraakt kan worden door de liefde die hij ervaart in een bepaalde religieuze omgeving en dat hij daardoor ook ingroeit in het geheel van het klimaat waaronder de geloofsovertuiging mede is ontstaan. Zo gaat dat bij veel jonge mensen in onze cultuur ook als ze opgroeien. Die maken niet

allemaal het onderscheid tussen liefde als kwaliteit en daarnaast de overtuiging van het geloof. Heel vaak gaan die dingen samen op. Het komt ons ook als oprecht en eerlijk over dat de heer ... dit zo benoemt. Nu dit zo verlopen is bij hem komt het ook niet in mindering op de innerlijke overtuiging die bij hem is ontstaan en die wij beluisterd hebben.

d. Proces in kerk genegeerd door IND

Rapport Commissie Plaisier over NN4: "In het voornemen wordt geen eigen waarde toegekend aan de verklaringen van de kerk en de predikanten over hun beoordeling van de bekering in het bekeringsproces van de heer ... en in zijn aanvraag om gedoopt te worden. Daar kijken wij anders tegen aan. De verklaring over de toegang tot de doop is niet uit de losse pols tot stand gekomen. In de eerste plaats blijkt uit het gehoor dat de bekering plaatsvindt op 3 maart 201x. Vervolgens vindt de doop pas plaats op 3 februari 201x+1. Er is dus geen sprake van wat ook wel eens 'een flitsdoop' wordt genoemd bij asielzoekers elders. Er is aan de doop in de betreffende kerk een intensief proces van catechese voorafgegaan. (NB één heel jaar lang door de predikant zelf!) Als overgang naar een mogelijke doop werd die catechese, zoals dat in gevestigde kerken gebruikelijk is, afgerond door een doopgesprek met de heer ... door twee leden van de kerkenraad. Vervolgens werd op basis van dat doopgesprek de doopaanvraag goedgekeurd door de voltallige kerkenraad. Zo'n *verantwoorde procedure in een gevestigde kerkgemeenschap resulterend in een doopbediening kan naar onze mening niet zomaar terzijde worden geschoven*. De argumentatie in het voornemen dat het op dat punt aan betrokkene is om een overtuigende verklaring af te leggen is in genoemd licht niet evident. Natuurlijk is het niet zo dat 'naar de kerk gaan en gedoopt zijn' de oprechtheid van een bekering aantonen, maar dat in de beoordeling van de oprechtheid van de heer ... deze gebeurtenissen gezien het serieuze proces waarmee die zijn vormgegeven door de kerkgemeenschap helemaal niet meetellen, valt door ons niet in te zien. Naar onze mening is het niet iets wat erbij komt, maar een bevestiging van de officiële zijde van de kerk (predikanten en kerkenraad) van wat hij zelf als zijn innerlijke overtuiging beleeft."

C. Informatie van andere organisaties

1. De Raad van Kerken pleitte op 4-6-2021 bij de informateur voor een ruimhartig en rechtvaardig asiel- en vluchtelingenbeleid ... (waaronder) ... verbetering en versnelling van de asielprocedure, ook voor bekeerlingen. (Zie [website van de Raad](#))
2. VluchtelingenWerk pleitte op 20-05-2021 bij de informateur voor vermindering van de wachttijden door voldoende budget toe te kennen aan IND en COA.
3. Het RD bracht in april-mei 2021 een serie uit: [Thema bekeerlingen](#). O.a. 17-04-2021: <https://www.rd.nl/artikel/923635-kerk-doopt-asielzoekers-na-gedegen-bijbelonderwijs> "Aan de doop van ex-moslims gaat in veel kerken een traject vooraf dat enkele maanden tot een jaar duurt, wijst het RD-onderzoek uit (zie "We willen verandering in leven zien")."
4. Wij werkten mee aan CIP, 10-05-2021 [Worden bekeringsverhalen door de IND verkeerd beoordeeld? 5 deskundigen geven antwoord](#).

5. Stichting Gave rapporteerde over [onrecht dat bekeerlingen wordt aangedaan](#).
6. Cijfers van Stichting LOS: in 2020 meer inwilligingen van eerste aanvragen (49%) dan in 2019 en eerder (23%). Reden volgens LOS: om de werklast bij de IND te verminderen gaf deze aan makkelijke dossiers (Dublinclaimanten en aanvragers uit 'veilige landen' voorrang) en kwam men in 2020 meer aan de groep Algemene Asielprocedure toe.
7. IND: [https://ind.nl/en/Documents/AT_december_2020_\(Hoofdrapport\).pdf](https://ind.nl/en/Documents/AT_december_2020_(Hoofdrapport).pdf) Er waren in 2020 uit Afghanistan 389 en Iran 370 eerste asielaanvragen.